

Elst, aanleg Parklaan plangebied Westeraam

rapport 400

**Archeologische begeleiding van aanleg van
de Parklaan in het plangebied Westeraam
te Elst (gemeente Overbetuwe)**

L. Smole

Met een bijdrage van:

A.A.A. Verhoeven

Colofon

ADC ArcheoProjecten Rapport 400

Archeologische begeleiding van aanleg van de Parklaan in het plangebied
Westeraam te Elst (gemeente Overbetuwe)

Auteur: L. Smole
Met een bijdrage van: A.A.A. Verhoeven
In opdracht van: GEM Westeraam B.V.
Foto's en tekeningen: ADC, tenzij anders vermeld

© ADC, ArcheoProjecten Amersfoort, mei 2005
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

Het ADC aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

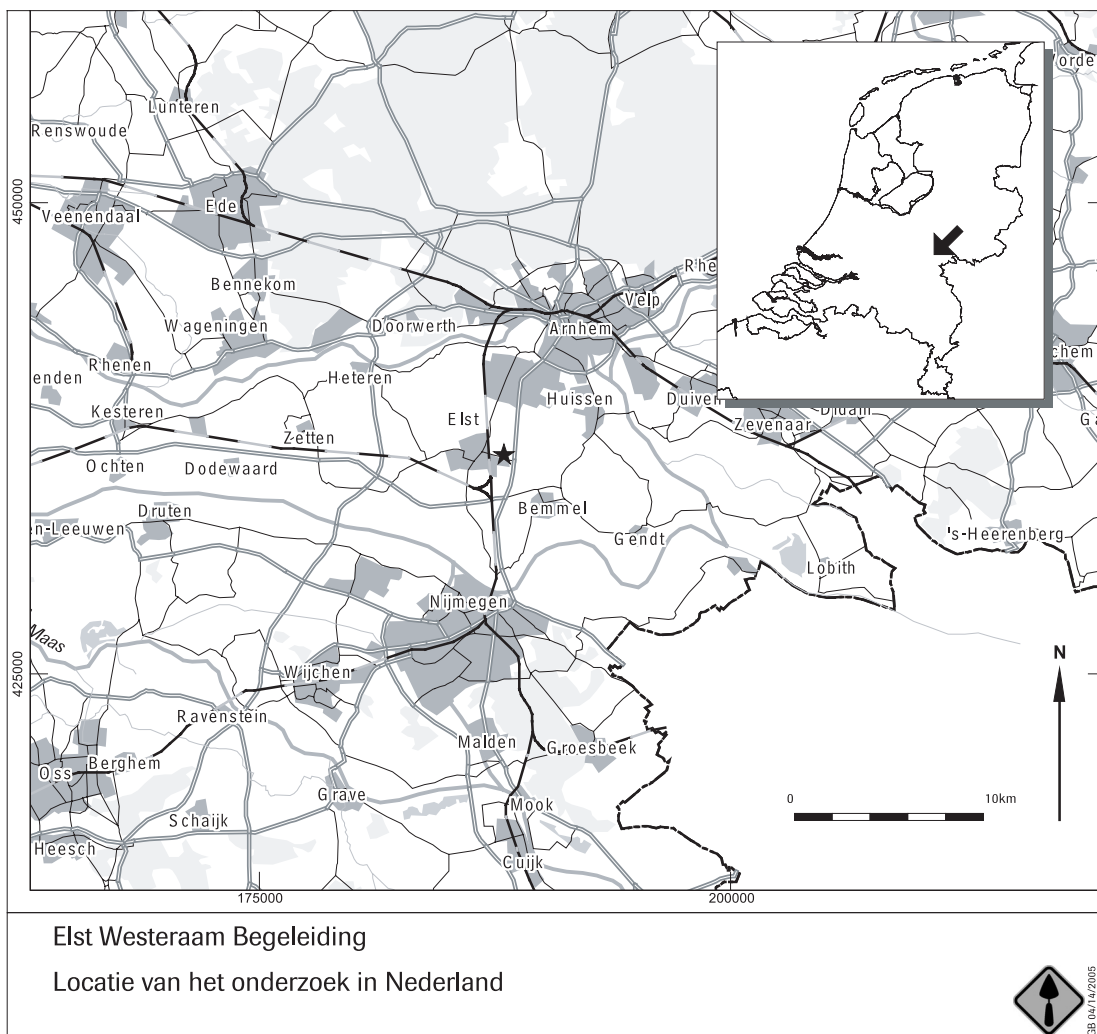
Autorisatie:
dr. A.A.A. Verhoeven

ISBN 90-5874-38-88

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Archeologische verwachting en motivatie	5
3	Resultaten van de begeleiding	5
4	Waardering	6
5	Conclusie en aanbeveling	6
	Literatuur	6
	Lijst van Afbeeldingen	6

Afb. 1

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE VINDPLAATS

Opdrachtgever: GEM Westeraam B.V.
Uitvoerder: ADC Archeoprojecten
Bevoegd gezag: Gemeente Overbetuwe
Provincie: Gelderland
Gemeente: Overbetuwe
Onderzoeksgebied: Elst
Toponiem: Westeraam
Datum Veldwerk: 16/17 & 21-24 februari
Datum Evaluatie/
Selectiefase: April 2005
Datum Uitwerkingsfase: April 2005
Periode: ME
Kaartblad: 40C
Landelijk registratienummer: 9401
Coördinaten: 187969 / 436606
Gemeentecode + jaartal: Overbetuwe (ELST-05)
ADC-projectcode: 4064500

Periode	Tijd in jaren
Nieuwe Tijd	1500 na Chr. - heden
Late Middeleeuwen	1050 na Chr. - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 na Chr. - 1050 na Chr.
Romeinse Tijd	12 voor Chr. - 450 na Chr.
IJzertijd	800 voor Chr. - 12 voor Chr.
Bronstijd	1900 voor Chr. - 800 voor Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5300 voor Chr. - 1900 voor Chr.
Mesolithicum (Midden)	8800 voor Chr. - 5300 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd)	300.000 voor Chr. - 8800 voor Chr.

1 Inleiding

In opdracht van GEM Westeraam B.V. heeft ADC ArcheoProjecten op 16, 17 en van 21 tot 24 februari 2005 een archeologische begeleiding uitgevoerd bij een deel van de aanleg van de Parklaan in het plangebied Westeraam te Elst (gemeente Overbetuwe). Op deze locatie wordt een wegcunet en een riolering aangelegd waarbij delen van de ondergrond zijn verstoord. In dit rapport worden de resultaten van deze begeleiding gepresenteerd. De begeleiding bestond uit het uitvoeren en registreren van waarnemingen tijdens de niet-archeologische bodemverstorende activiteiten. De centrale vraag bij het onderzoek is: zijn er archeologische resten en zo ja wat is de aard, omvang en datering van de archeologische resten?¹ De begeleiding heeft plaats gevonden in het gebied tussen de Aamsestraat en het Aamsepad (afb. 1). Opzichter H. Jacobs wordt vriendelijk bedankt voor zijn medewerking. De begeleiding is uitgevoerd door Leopold Smole (archeoloog) Elbrich de Boer (archeoloog) en Jasper Warmerdam (veldtechnicus).

2 Archeologische verwachting en motivatie

Het onderzoeksgebied valt binnen de invloedssfeer van de Ressenese stroomrug. Tussen de Aamsestraat en het Aamsepad bevindt zich de noordelijke rand van deze stroomrug. Het deel van de stroomrug dat binnen het plangebied valt werd waarschijnlijk rond het begin van de jaartelling geschikt voor bewoning. Volgens de IKAW bestaat er een hoge trefkans voor de aanwezigheid van archeologische waarden in het onderzoeksgebied. Uit een aanvullend archeologisch onderzoeksgebied door BAAC bv is gebleken dat de vindplaats goed geconserveerd is. De nederzetting is in de periode van 1000 tot 1300 na Chr. met een mogelijke uitloop tot 1500 na Chr. bewoond.² Er zijn aanwijzingen dat er zich in dit gebied een bodemniveau uit de Romeinse Tijd bevindt. Verder zijn er vondsten uit de Vroege Middeleeuwen gedaan. Wat grondsporen betreft werden aan bewoning gerelateerde sporen verwacht. Dit zouden bijvoorbeeld gebouwsporen met paalkuilen, funderingen, greppels, waterputten, waterkuilen, afvalkuilen en dergelijke kunnen zijn. Vooral het vondstmateriaal daterend uit de

Middeleeuwen, zoals aardewerk en bot is zeer goed bewaard gebleven. Te verwachten vondsten zijn glas, metaal en organisch materiaal. Het oudere materiaal dat dateert uit de Romeinse tijd en mogelijk de IJzertijd is zeer verweerd.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat hoewel er archeologische vondsten en grondsporen zijn aangetroffen in het gebied, de intensiteit redelijk laag is. Dit zorgt er voor dat de archeologische verwachting voor het traject van de geplande Parklaan niet erg hoog is. De aangetroffen, uit de Middeleeuwen daterende, sporen wijzen echter op de aanwezigheid van een nederzettingsterrein. Het is mogelijk dat de noordrand van de Parklaan sporen en vondsten oplevert.

3 Resultaten van de begeleiding

Over het gehele tracé van de geplande Parklaan is met een graafmachine gedurende twee dagen een vlak aangelegd op 8.56 meter + NAP. Dit vlak bevond zich op ongeveer 70 cm onder het maaiveld. Lang niet overal kwam een duidelijk sporen vlak aan het licht omdat tijdens het graven rekening werd gehouden met de opdracht van de aannemer. Het vlakniveau werd niet op aanwijzing van de archeoloog aangelegd en was daardoor gedeeltelijk onleesbaar. De bodems in het gebied behoren tot de vaaggronden. Wegens de korte tijd tussen de verschillende afzettingen in het gebied heeft er nauwelijks bodemvorming plaatsgevonden. De structuur van de bodem en de weersomstandigheden, waarbij het 's nachts vroom en overdag dooide maakten het vlak niet bijzonder goed leesbaar. Toch zijn 13 sporen aangetroffen bij de aanleg van het vlak. Het betreft drie greppels (spoor 1,2 en 5), acht kuilen (spoor 3,4,6-12) en een los paalspoor (spoor 13). Bij de aanleg van de riolsleuf van 1 meter breed op 7.88 meter + NAP, kwam slechts een enkele kuil te voorschijn. Achter de aangetroffen sporen lijkt geen structuur schuil te gaan. De kuil (spoor 12) die is aangetroffen in de riolsleuf lag in het verlengde van de noord/zuid georiënteerde greppel (spoor 1) in het vlak. Vondsten zijn bij deze begeleiding verzameld voor zover zij direct zichtbaar waren, er is niet gecoupeerd. Wegens het zeer beperkte resultaat van de begeleiding van de aanleg van de riolering en een gedempte recente sloot in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied is na zes dagen van een vervolg van de begeleiding

1 Programma van Eisen, BAAC-projectcode: 04.223, 4-11-2004
2 Ter Wal 2002

afgezien. De hoogste verwachting op het aantreffen van archeologische sporen of vondsten lag ook in het noorden van de geplande Parklaan. Dit werd bevestigd door het aangelegde vlak voor het wegcunet.

A.A.A. Verhoeven

Bij de begeleiding zijn 94 scherven gevonden (tabel 1). De meeste scherven, 42 stuks, komen uit een greppel, waarin resten van enkele potten van grijs aardewerk zijn gevonden, samen met wat steengoed zonder engobe en wat recentere scherven. De 33 grijze scherven uit de greppel (spoor 1) zijn fragmenten van twee ronde potten met een standing en randfragmenten van een kan met een naar binnen afgeschuind randprofiel. De vondsten dateren uit de 13^e of 14^e eeuw, wat aangeeft dat de greppel toen reeds in gebruik was. De wat recentere scherven van rood en witbakkend aardewerk zijn later in de greppel terecht gekomen; mogelijk was de greppel dus lang in gebruik. Een ander spoor dat veel aardewerk opleverde was spoor 12, waarin een 23-tal scherven van grijze keramiek werden gevonden, samen met een Romeinse scherf.

Het baksel en de vorm van de grijze potten doet sterk denken aan de producten uit het plaatsje Elmpt, gelegen op ca. 6 km ten oosten van Roermond. Dichterbij, op zo'n 8 km ten noorden van Westeraam werd in Oosterbeek echter soortgelijk aardewerk gemaakt en het is niet uit te sluiten dat de potten uit Elst Westeraam daar vandaan komen.

BAKSEL	N
Elmpt	60
Faience	1
Niet te determineren	4
Industieel wit	3
Kleipijp	5
Majolika	1
Porselein	2
Romeins gedraaid	1
Rood aardewerk	5
Steengoed zonder engobe	5
Steengoed met engobe	5
Witbakkend aardewerk	2
Totaal	94

Tabel 1

4 Waardering KNA AB02

Het is niet mogelijk om de vindplaats te waarderen wegens de beperkte leesbaarheid van het aangelegde vlak. Grote delen van het vlak zijn niet aangelegd op een niveau waarin mogelijke sporen leesbaar zouden zijn. De reden hiervoor is dat de aannemer een wegcunet aanlegt op een bepaalde hoogte waar de archeoloog zich naar schikt. Het vlak is bij de begeleiding niet op de aanwijzing van de archeoloog aangelegd. Er is daardoor geen compleet beeld van de vindplaats ontstaan en een waardering daarvan zou dan ook onvolledig zijn. In de leesbare vlakken waren de sporen goed bewaard evenals het aangetroffen aardewerk.

5 Conclusie en aanbeveling

De conclusie bestaat uit de beantwoording van de centrale vraag die bij deze begeleiding is opgesteld: zijn er archeologische resten en zo ja wat is de aard, omvang en datering van de archeologische resten?

Er zijn bij deze archeologische begeleiding archeologische resten aangetroffen. Het betreft een gering aantal sporen die bestaan uit kuilen, greppels en een paalspoor. De sporen zijn zoals verwacht vooral in het noordelijk deel van de onderzoekslocatie aangetroffen en kunnen aan de hand van de vondsten worden gedateerd in de 13^e of 14^e eeuw. Ook is er een Romeinse scherf aangetroffen. De sporen en vondsten zijn te gering om een gefundeerde uitspraak te kunnen doen over de aard van de archeologische resten.

Lijst met afbeeldingen

Afb. 1 locatie van het onderzoeksgebied.
Afb. 2 alle sporenkaart.

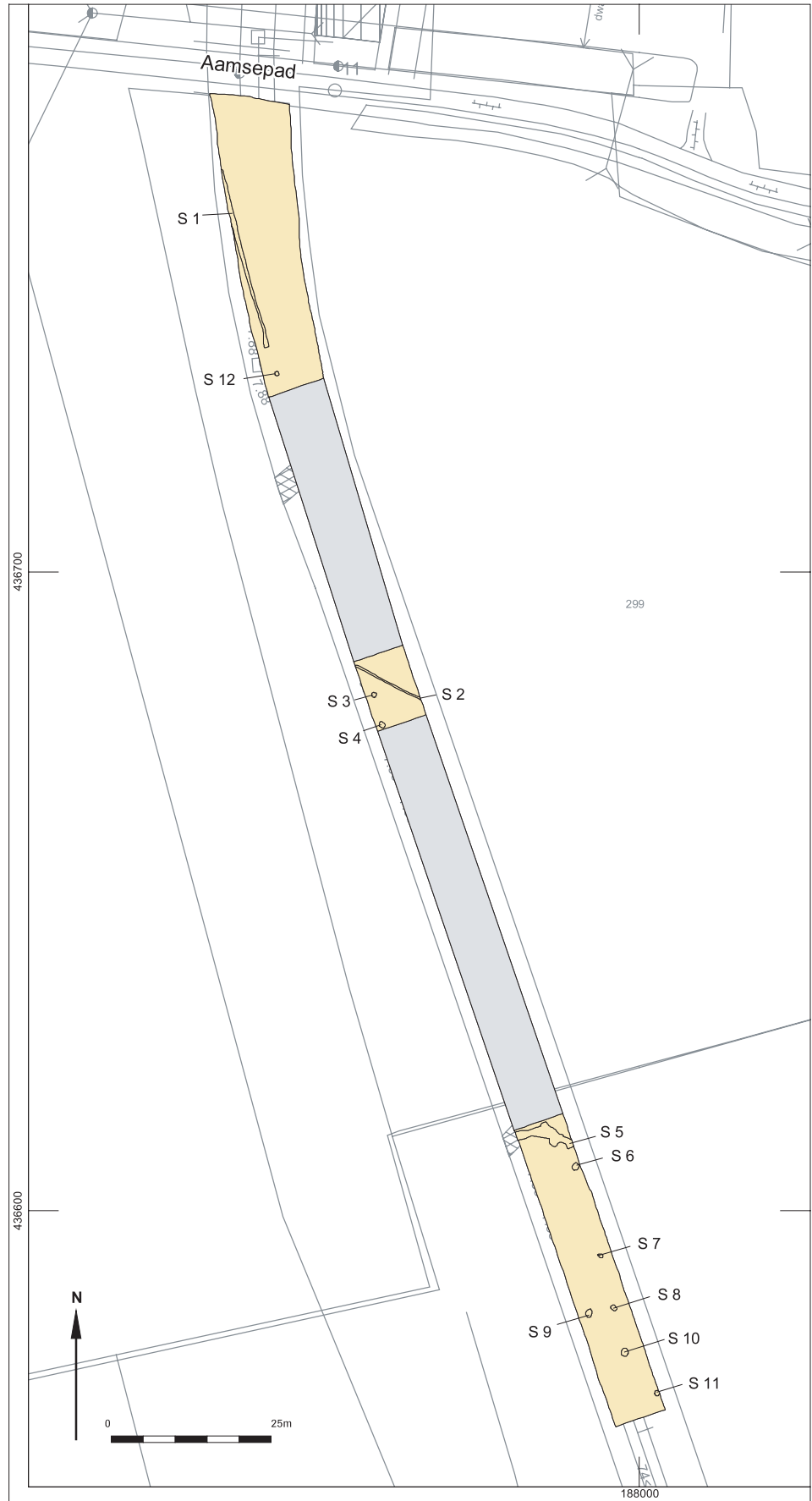
Literatuur

PROGRAMMA VAN EISEN, BAAC-PROJECTCODE: 04.223, 4-11-2004.

WAL, A. TER, 2002: *Elst Westeraam, Aanvullend Archeologisch Onderzoek*, 's-Hertogenbosch (BAAC-rapport 02.063).

Afb. 2

Elst Westeraam Begeleiding

Allesporenkaart met topografische achtergrond

Legenda

- Leesbaar vlak
- Geen leesbaar vlak

